

איכה

ומי יקום במקום קדשו?

הרביעית שגם דשו ביה רבים מה הכח המיוחד שיש בנדרים ואם כל המצווה שבוה ולכאורה ההתעלות וההתקדשות שבוה אמרה תורה טוב שתידור משלא תידור ויש הרבה מימרות בגמרא בנגות הנדרים, כיצד זה מסתדר יחדיו? קריטריונים מחמירים וכמעט בלתי מצויים יחדו, מיהו הרשאי להישבע ולנדור!

התנחומא פותח את פרשתן באריכות ילמדנו רבינו כל מיני דיני נדרים וקונמות, ואז הוא פותח באזהרה על נדרים ושבועות וז"ל אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל הו זיהרין בנדרים ואל תפרכו בהן שכל הפורץ בהם סופו למעול בשבועות והמועל בשבועות כופר בו בהקב"ה ואין לו מחילה בעולם שנאמר (שמות כ) כי לא ינקה ה' וגו', וכתוב אחד אומר (ירמיה ד) ונשבעת חי ה' וגו' אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל לא תהיו סבורין שהותר להשבע בשמי אפילו באמת אין אתם רשאים להשבע בשמי!

וכאן מונה התנחומא וכן במד"ר ג' תנאים להיתר שבועה] וכמו שיראה שרבותינו משווים זאת גם לנדרים ששווים הם לגבי ג' תנאים הללו ויראה להלן] אלא אם יש בכם כל המדות האלו שנא' (דברים א) 1 את ה' אלהיך תירא 2 ואותו תעבד 3 ובו תדבק, ושתהיו באותן שלשה שנקראו יראי אלהים ואלו הן אברהם איוב ויוסף, אברהם דכתיב המצות (בראשית כב) כי עתה ידעתי כי ירא וגו', איוב דכתיב (איוב א) איש תם וגו', יוסף דכתיב (בראשית מב) האלהים אני ירא, הוי

1 לפני הישורת האחרונה נזכר מרע"ה ללמד את ראשי המטות פרשת נדרים. מדוע רק עתה ומה היה עד עכשו?

2 מדוע דווקא אמר זאת לראשי המטות. וכיצד מחד נדר ושבועה יסודם להתקרב לקוב"ה ואילו חז"ל גינו את תרבות הנדרים באופן כמעט גורף

3 מדרש תנחומא שחושף לנו ג' קריטריונים מי יכול לנדור ולהישבע?

4 יסוד מאלף מתורת השפת אמת תרמו עפ"י ליישב את ג' היסודות.

5 עפ"י תורת השפ"א בפר' פנחס ובפרשתן מתאר כמין חומר מה קרה שדוקא שהרי מדבר יהודה באופן נאמרה פרשת נדרים לעם ישראל ולא לפני כן!

6 שיקוי מדהים מפרשתן כיצד להצליח במלחמת מצווה, מתורת השפ"א תר"נ. ומהו שבחו האמיתי של מרע"ה במלחמה זו.

בחסדי השי"ת נדבר השבוע מעניין פרשת נדרים, [ובפעם האחרונה שכתבנו בענין זה הוא באיכה תש"פ מסוד האבנ"ז ובנו השמ"ש] לפני שמנסים להבין דבר מה בפרשת נדרים, צריך להתבונן מדוע בחר מרע"ה ללמד פרשת נדרים לעם ישראל בסוף שנות ה-40 במדבר, מה היה עד אז האם לא היה ניתן להישבע או לנדור, מה התחדש עתה?.

ישנה נקודה נוספת שכולם עומדים עליה מה היה העניין בראשי המטות בדיוקא. וכבר רש"י מפרש את העניין, ורואים שרבותינו הראשונים והאחרונים מצאו כ"א מקום להתגדר בו בביאור המקרא. הנקודה

את ה' אלהיך תירא ע"כ ביאר המדרש איזו יר"ש צריך לשבועה כעת התנחומא מבאר את התנאי השני

ואותו תעבוד אם אתה מפנה את עצמך לתורה ולמצות ואין לך עבודה אחרת לכך נאמר ואותו תעבוד, ואחרי כל זה לא די אלא שצריך את התנאי השלישי ובו תדבק וכי יכול להדבק בשכינה והלא כבר נאמר (דברים ד) כי ה' אלהיך אש אוכלה וגו', אלא לומר לך כל המשיא את בתו לת"ח שקורא ושונה והעושה לו פרקמטיא ומהנהו מנכסיו זה הוא שנאמר עליו ובו תדבק, אם יש בך כל המדות האלו אתה רשאי להשבוע ואם לאו אין אתה רשאי!

לפי מה שכתוב בתנחומא, לחפש אדם שראוי להישבע בשמו של הקב"ה זהו 'חיפוש מחט בערימת שחת' הוא צריך להיות יר"ש כאברהם ויוסף. וגם ת"ח מופלג שמפנה עצמו רק לתו"מ. נו, זה אנחנו יודעים שזה יכול ללכת ביחד. אבל צריך גם את התנאי השלישי שמושיא בתו לת"ח ומהנהו מנכסיו! הוא צריך להיות גם בעל ממון. קומבינה לא פשוטה... ורק אחרי"ז תשבוע שבועת אמת!

ועל כך מביא המדרש את המעשה בינאי המלך שהיו לו ב' אלפים עיירות וכולם נחרבו על שבועת אמת כיצד אומר אדם לחבירו בשבועה שאני הולך ואוכל כך וכך במקום פלוני ואשתה כך וכך במקום פלוני והיו הולכין ומקיימין שבועתן ונחרבו מה הנשבוע באמת כך הנשבוע על השקר עאכ"ו.

יסוד השפ"א כביאור ההכרח לנווד ולנשבוע להיות בעל ג' תארים אלו

א"כ רואים שא"א לנדור ולהישבע גם באמת סתם כך ולא לכך התכוונה התורה בפרשתן, יש כאן ענין הרבה מעבר לכך. ובכדי להבין ענייני זה נפנה לדברי השפת אמת שנת תרמזו כביאור הדברים וה"ל כי ענין השבועות והנדרים ניתן לצדיקים והוא כח הפה שניתן

לבנ"י וכמו שמצינו כל התקנות מחכז"ל. והן הן מצות השי"ת. אך שכן הי' רצונו ית' שחכמי ישראל יוציאו הדברים מכה אל הפועל שזה ענין כל אסמכתות שבגמ'. ובאמת גם בפרט כן הוא כמ'ש ידור נדר לאסר איסר. היינו שמי שמיישר מעשיו עד שבא לשבועה ונדר אמת. אז הקבלה שמקבל עליו הוא באמת רצונו ית' רק שזכה זה האיש לחדש האיסור בעצמו. וזה הלשון ככל היוצא מפיו. כנראה שממילא יצאו הדברים מפיו להיות שכן רצונו ית'

לפני שנבאר במקצת מדברי השפ"א רק נתזכר שהגם לצערנו שומעים שאנשים נודרים ונשבעים על הבלי עוה"ז אבל פרשת נדרים ושוועת הגיעה למטרה רחוקה מאוד מכך. וכל מטרתה היא על התקרבות הבריות לקוב"ה כשהם מתחייבים הן בסוד מרע והן בעשה טוב, בנדרים, התחזקויות בלימוד ובמעש"ט בחסד וכיו"ב לשם כך נאמרה פרשת נדרים

ועפ"ז מבאר השפ"א **ש'אדם נודר או נשבוע הוא מוציא מהכת אל הפועל 'תורה' מהקב"ה שנתן לעם ישראל כח בתחתונים שהם יחדשו ויגלו אותה! וכמו שמביאה הגמרא דיני שחידוש חכמים ומביאה לכך הגמרא אסמכתות מהמקרא ללמדנו שזהו הרצון האלוקי שיהיה דין כזה, וה'ה בנדרים ובשבועות ממש!**

וא"כ מובן מאוד ריבוי התנאים שיצור חומר יהיה בכוחו וביכולתו לחדש תורה מן השמים, לא שייך שכל הלך יבוא ויעשה זאת הלוא התורה אש אוכלה היא כיצד יוכל כל שומ"ת לעשות כן.

וזה גם הענין שהנשבוע יהיה בעל ממון. מפני שאדם חסר אמצעים שיהיה יר"ש ות"ח וישר דרך זה אמנם דבר גדול מאוד אבל המבחן האמיתי הוא כשיש לך אמצעים שהנך יכול להשתרר על הציבור ולחוש שהנך ברשות עצמך, זה רק אימתי שאתה בעל ממון. ובאופן שהנך שלם ביר"ש בתו"מ וכל מאוויר להגיע ל'יובו תדבק' עם הממון או אשריך שזכית שהשבועה שלך היא חידוש דין מסיני

שזכית שיצא לאור עולם על ידך. אבל אם כשהגעת לממון שמה נפלת, אז על תשבע כי חסר לך בשלימות המזכה לחדש את דיני התורה לכלל ישראל.

וזהו המשך דברי השפ"א מהתנחומא אך לא כל אדם מוכן לזה לכן הקדים ה' אלקיך תירא אותו תעבוד וכו' תדבק אה"כ בשמו תשבע הוא ג' כ לשון נפעל כנ"ל.

כוונת השפ"א שלאחר שאותו תירא וכו' תדבק תוכל להגיע לתוצאה של בשמו תשבע וזהו כוונת הדמעה בפכד' פ"ד בתהלים בשאלתו תהלים מ"י יַעֲלֶה כְּהַר־יִקְנֹק וּמִי־יִקְוֶם בְּמָקוֹם קָדְשׁוֹ ? מִי יַעֲלֶיחַ לַעֲמוּד בְּקַבְיֹעוֹת בְּקִרְבַּת אֱלוֹקִים? וְהַתְּשׁוּבָה: נְקִי כַפַּיִם וּבְרִי לִלְבָב אֲשֶׁר לֹא יִנְעָא לְשׁוּא נִפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה וְיַעֲוִיין בְּרַד'ק שֶׁמְבַאֵר כְּדַבְרֵינוּ אֵת הַפּס' וְזוֹה מֵתְבַאֵר הֵיטֵב הַחוּמְרָא וְהַשְׁלִילָה שֶׁמְזוּכָרֵת בְּמִמְרוֹת רְבוֹת בַּחוּ"ל בַּגְּנוֹת הַנּוֹדֵר, מְכִוּוֹן שֶׁהֵס מֵלַהֲזַכִּיר וְלֹהִישֵׁבַע אִם אֵינך בְּקִטְגוּרִיהָ זו. וְאִדְרַבָּה לִכְך נֹאמֵר דִּין זֶה בְּדִיּוּקָא לְרֹאשֵׁי הַמְטוֹת שֶׁהֵם הַמָּה הַמְקַדְשִׁים וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עָשׂוּ כְּבֵרֵת דֶּרֶךְ רַבָּה לְהַתְהַדֵּר בְּכֶסֶף רֹאשֵׁי הַמְטוֹת וְהֵם רֹאוּיִים לְנִדְרִים וּשְׁבוּעוֹת אִזִּי הֵם צְרִיכִים לְהַסְכִּית הֵיטֵב לְפִרְשָׁה זו וְאִדְרַבָּה הֵם יִלְמְדוּ חוּמְרָא וְעַנְיָן זֶה לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל.

**הנהגה חדשה של כלל ישראל עם הקוב"ה
אתערותא דלתתא ורק אז כלל ישראל
מקבלים את הכח לחדש דינים בתורה!**

נשארה השאלה הראשונה שהק' מה קרה שעד עתה מרע"ה לא גילה לבנ"י פרשת נדרים, מה היה במדבר 40 שנה לא נדרו ולא נשבעו? כאן אנו צריכים לילך ליסוד השפ"א שהובא באייכה פנחס תשפ"ב ששם הוא מייסד את המשותף לכך שמרע"ה לא הרג את זמרי ואת הצייוני של צרור את המדינים שנמצא בתחילת פר' פנחס ללא קשר כי הרי כל המלחמה מתוארת במטות ושם היה צריך לצוות על כך.

וכן חילוף ההנהגה בין מרע"ה ליהושע בן נון. ושם מייסד השפ"א יסוד נורא וז"ל הענין הוא כי עתה התחיל להיות הנהגה אחרת של דור באי הארץ. לכן ה' מנין חדש. וכמו בדור המדבר ניתן להם אהרן הכהן כך בדור זה ה' כהונת פנחס. רק

מקודם ה' במעלה עליונה למעלה מהטבע בכחו של מרע"ה ולכן כהונת אהרן ה' מתנה משמים. ופנחס בדין זכה לכהונתו כי ה' לפי השתנות הדור שהתחיל עתה להיות עבודת האדם והתעוררות שלמטה חלי' תורה שבע"פ. וזה עצמו ענין קנאין פוגעין בו. שהוא אינו בר מות בסנהדרין שעפ"י הדין א"י להמיתו, ורק מי שמקנא לה' נשתנה הדין להורגו שכן דין התורה. נמצא שבנ"י משנים במעשיהם כל הנהגות התורה.

השפ"א מבאר מה שהתרחש כאן מאחורי הקלעים עד עתה הכל נפעל משמים בפר' קורח האדמה פתחה את פיה במלחמת האמורי הקב"ה לקח אותם והכין מהם 'טוטט כשר' בנחל ארנון אבל הכל הקב"ה פעל אתערותא דלעילא!

אבל זה תאם לדרגת ההנהגה של מרע"ה שבטלו עצמם לשמאי. אבל עתה בנ"י לא מתאימים להנהגה זו כפי שדובר בכמה מקומות בארוכה בפר' חוקת וכן באייכה חקת תשפ"ב ויש להם הנהגה אחרת. שהם הפועלים והעושים אתערותא דלתתא! ולכן צריך שפנחס יבוא ויהרוג את זמרי ולא תצא אש ותשרוף אותו ולכך עם ישראל צריך לבוא ולהרוג את המדינים ולא כפי שנעשה לאמורי. ולכך הביאו כאן את חילוף ההנהגה שיהושע ב"נ נכנס אליה.

ואלו המשך דברי השפ"א ומה שמרע"ה לא הרג את זמרי רק פינחס לא ה' פחיתות למרע"ה רק שבא פינחס ונטל את שלו ובאמת דורו של משה רבינו ע"ה ע"י שהיו גבוהים מאוד לא ה' ההנהגה בכח האנשים רק בהנהגה עליונה. שבטל שכל וכח השגת האדם במדרגה רמה כזו. ואח"כ שנשפלו

הדורות ניכר ונצרך התעוררות התחתונים וא"כ אם כעת החלה הנהגה של אתערותא דלתתא אין כח יותר באתערותא דלתתא מהכח שכלל ישראל יוציא מעלם אל הגילוי את דיני התורה והוא יחדש אותם והקב"ה

יסכים עמו כמו שדובר בתח"ד וזה מש"כ השפ"א והתעוררות שלמטה בחי' תורה שבע'פ. וכ"כ בפרשתן זו"ל ולכן עתה שהתחיל בחי' א"י ותורה שבע'פ נתן להם מרע'ה מצות נדרים ושבועות. שזהו הכח מאין כמוהו של כלל ישראל הזכות המדהימה להציא מהעלם אל הגילוי את הרצון האלוקי בדיני התוה"ק. ולכך רק עתה מכנס מרע"ה את ראשי המטות ואומר להם דינים אלו.

מתכון מנצח להצלחה במלחמה!

בפרשתן אי' שהקב"ה אומר למרע"ה נקם נקמת בני ישראל מאת המדגנים אחר תאסף אלי עמיק. תלה הכתוב את מיתת מרע"ה במלחמת מדין כלו' כל זמן שלא תתבצע מלחמת מדין מרע"ה יחיה ועל פניו לא היה כאן איזה ציווי תעשה את המלחמה עכשו! אלא תעשה את זה ואח"כ וכו'. השפ"א מתייחס לדברי הכתוב כפשוטם נקם נקמת שלכאורה יש כאן ציווי תעשה עכשו ואין צורך לומר עכשו ואם הקב"ה לא מתבטא ביום פקדי כלו' ע"ש העתיד א"כ הכוונה כעת תנקום ובודאי יש כאן ציווי, ובוה תמה מה שאומרים ללמד על גדלות מרע"ה שלא עיכב הדבר עבור חייו שלכאורה אם יש כאן ציווי פשיטא שמרע"ה לא יעכב?

השפ"א [ש' תר"ג] מחדש פה חידוש עצום ונפלא שאקטואלי מאוד גם בימינו ועל פי דפי ההיסטוריה יהיה אקטואלי גם בעתיד...

זו"ל אבל הענין הוא כי הרוצין לנקום וללחום מלחמת מצוה צריך להיות בלי שום נגיעה אפילו משהו. וכשיש להם משהו נגיעה אינם יכולין לעמוד במלחמה. כי ארדוף אויבי ואשיגם הוא מעלה העליונה מכל המעלות. זהו כלל ברזל בכל מלחמת מצווה בימים ההם וגם בזמן הזה..

ממשך השפ"א וחלילה להסתפק שהי' מרע"ה מתעכב בשביל שיחי'. רק הכוונה שאם לא הי' גובר בו נקמת בני' יותר מכל חיי נפשו. הי'

ממילא בו קצת נגיעה. ואז לא היה עולה יפה בידו הנקמה. זה פשוט שמרע"ה לא יעכב את המלחמה אלא יתחיל בה מיד. אבל שאלת המליון דולר כיצד תיראה המלחמה כי היכן שראשו של הרמטכ"ל נמצא בעת לחימה כך נראית המלחמה. אם מרע"ה ירצה מאוד לקיים את ציווי ה' אבל קצת ייצר לו בסילוקו יחושו בזה מעט בניהול המלחמה באיכות הרצון העז לנקום את הנקמה כמה שיותר מהר ובאיכות הגבוהה ביותר, [זוכרים משהו מקיץ תשס"ו?]

עפ"י"ו מבאר השפ"א אצל מרע"ה לא היה שום הרהור ששייך לנושא של חייו כביכול לא נאמר לו דבר כזה שחייו קשורים לכך ובוה מסיים השפ"א ולכן מסיים המד' רבות מחשבות בלב איש. לומר שלא הי' כאן שום חטא רק איזהו הרהור וזה ההרהור הי' עיכוב שלא הי' [יכול] להלחם ברגע אחת. והשית' הוא בוחן לבות וכליות כדאיתא במדרשים. שאפילו המחשבות שהאדם בעצמו אינו מרגיש בהם גלוין הם לפניו ית'ש. וזהו הי' שבחו של מרע"ה שלא הי' מרגיש שום נגיעה כלל. וכ"כ המפרשים פי' הפסוק החלצו מאתכם. שאנשי המלחמה צריכין לחלוץ כל נגיעות עצמותן למס' נ' למלחמות ה'.

[ואכן במד' בפרשתן ישנה ראייה גדולה לדברי השפ"א ואף הוא מביא את דברי המדרש שאכן היה כאן ציווי שצריך לעשות את המלחמה מהמשוואה שהמדרש עושה עם יב"נ שאכן נצטווה אף הוא לעשות מלחמת לא' המלכים ומשכה י' שנים נוספות ומשום כך נטל הקב"ה מחייו י' שנים וכמובן שאין הדברים כפשוטם ויעויין בספר לב אליהו שמבאר בטו"ט את כוונת יב"נ]

וא' כ יש שקיפו נפלא לזמנינו לכל החפץ להצליח במלחמות מצווה והוא: אפס - zero נגיעות! [אלא א"כ המלחמות אינם של מצווה ואז זה כבר סיפור אחר...] יתן הקב"ה שנתבונן היטב במעשה אבות סימן לבנים המסתיים בשב"ק זו במיוחד בספר אנרגטי כספר במדבר שכל אחד יכול לראות את עצמו בסיטואציה מסוימת בחיים בתוך איזה פרשה גם אנחנו מתפוצצים בטענות על הא ועל דא אנו רק צריכים להביט מהו ההבט הראוי שיבור לו האדם בסיטואציות מעין אלו.